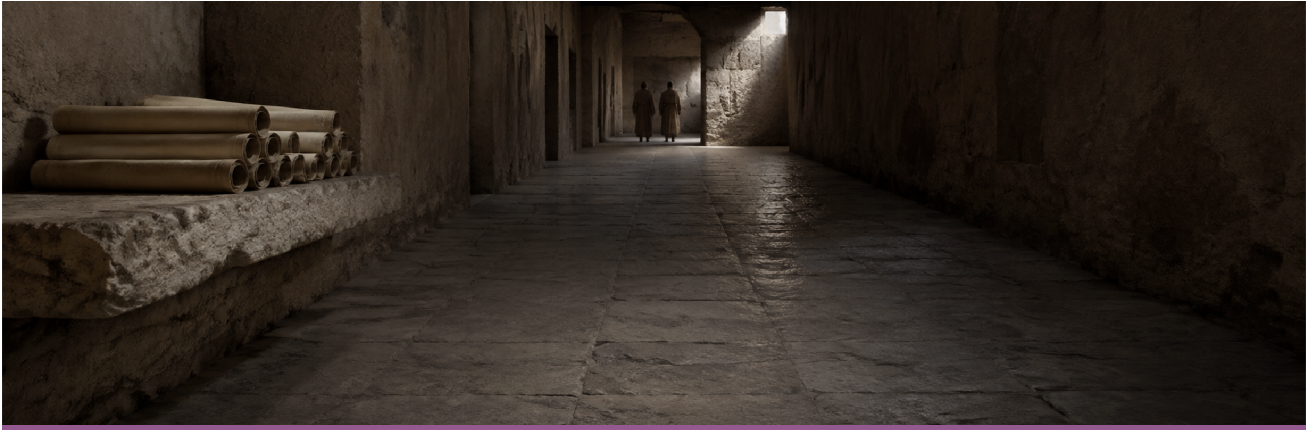

ROMEINEN

9:1-13

Gods beloften gelden voor het ware Israël,
niet voor iedereen die naar het vlees van
Israël afstamt.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/romeinen/9-1-13

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Romeinen 9–11 en de positie van Israël	4 min	4
2	Eerdere vragen over Israëls voorrechten	3 min	5
3	Hoe heel Israël behouden wordt	5 min	7
4	Paulus' verdriet om ongelovige Joden	5 min	10
5	De bijzondere voorrechten van Israël	2 min	12
6	Gods beloften van behoud aan Israël	4 min	13
7	Niet allen uit Israël zijn Israël	4 min	16
8	Het trouwe overblijfsel in Psalm 50	2 min	18
9	Afkomst geeft geen bijzondere status	2 min	19
10	Alleen Izak geldt als Abrahams nageslacht	3 min	20
11	Uitverkiezing voor een taak, niet de hemel	3 min	22
12	Kinderen van het vlees en van de belofte	3 min	23
13	Door geloof kinderen van Abraham	2 min	25
14	De Messiaanse lijn en persoonlijk behoud	3 min	26

15	Izak als wonderlijk kind van de belofte	2 min	28
16	Izak en Ismaël als twee soorten kinderen	2 min	29
17	Vervolging en de erfenis van de belofte	2 min	30
18	Ware kinderen van Abraham door geloof	2 min	31
19	Gods keuze tussen Jakob en Ezau	2 min	33
20	Calvinisme en onvoorwaardelijke verkiezing	2 min	34
21	Ezaus eerstgeboorterecht was geen behoud	2 min	35
22	Israël blijft een kleinere gekozen groep	2 min	36
23	Uitverkoren om het evangelie te brengen	2 min	37
24	Jakob en Ezau staan voor twee volken	4 min	37
25	Jakob en Ezau in de profetie van Maleachi	4 min	39
26	Liefhebben en haten als voorkeurstaal	3 min	41
	Om verder te lezen		43

1

Romeinen 9–11 en de positie van Israël

We beginnen nu aan een heel interessant gedeelte van Romeinen, Romeinen 9 tot en met 11. Veel mensen hebben gemeend dat Paulus hier eenvoudigweg een niet ter zake doend uitstapje maakt om bepaalde afzonderlijke theologische kampen bewijsteksten voor hun opvattingen te geven. Zij denken dat het niet echt aansluit bij de gedachtegang in Romeinen, omdat die gedachtegang helemaal ging over rechtvaardiging door geloof en daarna natuurlijk een beetje over heiliging. Die gaat niet echt over Israël, maar plotseling richt Paulus zijn aandacht op Israël, en dat lijkt er los van te staan.

Maar zoals we geprobeerd hebben duidelijk te maken, is de hele strekking van het grootste deel van Romeinen gericht op Israël en op hun verkeerde begrip van hun positie bij God. De Israëlieten zijn ervan uitgegaan dat zij, omdat ze besneden zijn en tot een afgezonderd volk behoren, bijzonder zijn voor God, dat zij Zijn lievelingen zijn. In veel van zijn eerdere hoofdstukken heeft Paulus geprobeerd dat specifieke gevoel te ontmantelen: dat zij anders zijn en op andere voorwaarden voor God staan dan de heidenen. Hij maakt heel duidelijk dat besneden zijn en de wet houden niet de dingen zijn waardoor iemand bij God in de gunst komt. Daarom is een heiden die dat niet doet, bij God niet noodzakelijk in het nadeel vergeleken met een Jood die die dingen wel doet.

De denkwijze van de Jood is een van de zaken waarop Paulus zich al die tijd heeft willen richten. Het is waar dat hij daarbij dingen zegt die voor ons allemaal van belang zijn. Maar wat hij al die tijd in wezen heeft gezegd, is dat het niet om de wet gaat. Het gaat om rechtvaardiging door geloof. Het gaat om genade. Het gaat om de Geest van God. Hij heeft zelfs heel duidelijk gemaakt dat de wet niet nodig is om een heilig leven te leiden, maar de Geest van God wel. In zekere zin vervangt hij alle aannames die Joodse lezers over zichzelf hebben door een duidelijker beeld van wat God werkelijk aan het doen is.

Een van de aannames van de Joden was natuurlijk dat zij als volk behouden zouden worden. Dat is duidelijk nog niet gebeurd, want de meeste Joden zijn geen christenen. Paulus gaat proberen die kwestie te behandelen. Hij heeft heel duidelijk gemaakt dat niet alleen Joden behouden worden. Heidenen worden dat ook, als ze gelovigen zijn. Maar nu moet hij uitleggen waarom niet alle Joden behouden worden. Er zijn Joden en heidenen die behouden worden. Dit heeft de Joodse lezers voor twee verrassingen gesteld. De ene is dat ook heidenen behouden kunnen worden, en de andere is dat niet alle Joden behouden worden. Met andere woorden, God heeft mensen nooit enkel op grond van hun afkomst aanvaard. Het heeft te maken met iemands geloof. Het heeft te maken met iemands trouw aan God. Het heeft te maken met andere dingen dan afstamming en ritueel.

Paulus richt zich nu opnieuw voor een groot deel tot zijn Joodse lezer, denk ik, hoewel hij zich op bepaalde momenten in deze bespreking tot de heidenen zal richten en hen zal waarschuwen dat ze niet al te trots of hoogmoedig moeten zijn omdat ze op deze boom geënt zijn. Maar het grootste deel van deze bespreking is een correctie van het verkeerde begrip van Joden over de positie van Israël en een antwoord op bezwaren die zij tegen het standpunt van Paulus zouden kunnen hebben. Hij verwacht bezwaren, zoals hij dat tot nu toe voortdurend heeft gedaan.

2

Eerdere vragen over Israëls voorrechten

Dit is voor hem geen nieuw zijspoor, want veel van de dingen die hij hier behandelt, werden in hoofdstuk 3 al als korte vragen opgeworpen, waarbij de antwoorden tot dit punt werden uitgesteld. Aan het einde van hoofdstuk 2 zei hij die bekende woorden:

Want niet h^íj is Jood die het in het openbaar is, en niet d^{át} is besnijdenis die in het openbaar in het vlees plaatsvindt, maar h^íj is Jood die het in het verborgene is, en d^{át} is besnijdenis, die van het hart is, naar de geest, niet naar de letter. Zijn lof is niet uit mensen maar uit God.

ROMEINEN 2:28-29

Vervolgens zei hij in hoofdstuk 3, vers 1:

Wat heeft de Jood dan voor op anderen ? Of wat is het voordeel van het besneden zijn? Veel, in alle opzichten. Want in de eerste plaats zijn hun de woorden van God toevertrouwd.

ROMEINEN 3:1-2

Wanneer we bij hoofdstuk 9 komen, zal hij erop wijzen dat de Joden niet alleen dat voordeel hebben gehad, maar ook een groot aantal andere voordelen die de heidenen niet hebben gehad. Hij zal er in Romeinen 9 heel wat van opsommen.

Dan werpt hij natuurlijk in Romeinen 3:9 de vraag op:

Wat dan wel ? Zijn wij voortreffelijker? Beslist niet! Wij hebben immers zojuist én Joden én Grieken beschuldigd dat zij allen onder de zonde zijn,

ROMEINEN 3:9

Dat wil zeggen: zijn wij Joden beter dan die heidenen? Wij hebben voordelen gehad die zij niet hadden. Heeft dat ons tot betere mensen gemaakt? Hij zegt: helaas niet. We zijn ongeveer hetzelfde.

Nadat Paulus heeft gesproken over de Joden, hun voordelen en hun positie, beseft hij dat dit een veel groter onderwerp is dan hij met een paar terloopse zinnen kan afhandelen, zoals hij aan het begin van hoofdstuk 3 deed. Dit moet veel uitvoeriger worden behandeld. Zoals ik eerder heb gezegd, is alles vanaf ongeveer hoofdstuk 5 een uitwerking van dingen die hij in de eerste vijf hoofdstukken kort heeft gezegd. Ook dit is een uitwerking van iets waarop hij zinspeelde en waarover hij sprak zonder het volledig te bespreken, vooral in de hoofdstukken 2 en 3.

Wat hij gaat behandelen, is hoe dit mogelijk kan zijn. God heeft Israël beloften gedaan, vooral beloften over hun uiteindelijke behoud. Toch zeggen we dat de Messias is gekomen en dat Hij behoud heeft gebracht. En toch heeft het merendeel van de Joden, het merendeel van Israël, daar niet aan deelgenomen. Zij zijn niet behouden. Hoe kan

dat, als God heeft gezegd dat Hij Israël zal behouden? Hij zal deze kwestie drie hoofdstukken lang bespreken, de hoofdstukken 9, 10 en 11. Tegen het einde van hoofdstuk 11 zal hij deze conclusie geven. In hoofdstuk 11, vers 26, zegt hij:

En zo zal heel Israël zalig worden, zoals geschreven staat: De Verlosser zal uit Sion komen en zal de goddeloosheden afwenden van Jakob.

ROMEINEN 11:26

De onderliggende vraag in hoofdstuk 9 en de hoofdstukken daarna is: waarom is Israël niet behouden als God heeft beloofd dat het behouden zal worden? Het antwoord waar hij uiteindelijk op uitkomt, is:

Heel Israël zal gered worden.

Maar let erop dat de zin in hoofdstuk 11, vers 26, begint met het woord 'zo'. In het Grieks betekent dit 'aldus' of 'op deze manier'.

3

Hoe heel Israël behouden wordt

Er bestaan twee opvattingen over deze hele bespreking. Volgens de bedelingenleer lijkt Paulus te zeggen: 'Het is waar dat de Joden niet behouden zijn. Israël is nog niet behouden, maar dat zal wel gebeuren. Dit is iets eschatologisch waarop we wachten. Je bent gewoon te vroeg. Heb geduld. Uiteindelijk zal het gebeuren. De Joden zullen behouden worden. In de tussentijd moeten we gewoon beseffen dat God voor alles Zijn eigen tijd heeft en dat het nog niet is gebeurd.' Dat is de opvatting van de bedelingenleer over Romeinen 9 tot en met 11.

Volgens de niet-dispensationalistische opvatting over deze hoofdstukken zegt Paulus: 'Je vraagt je af waarom Israël niet behouden is? Je probleem is de manier waarop je Israël definieert, want in werkelijkheid heeft God Israël behouden en is Hij Israël aan het behouden op een manier waaraan je niet hebt gedacht.' Zijn antwoord in hoofdstuk 11, vers 26, is:

Zo zal heel Israël gered worden.

Hij zegt niet wanneer het zal gebeuren. Hij zegt volgens welke methode het zal gebeuren.

De Joden, en misschien ook veel christenen, zoals dispensationalisten, geloven dat Paulus zich alleen bezighoudt met de vraag wanneer het zal gebeuren. De bespreking gaat erover hoe het zal gebeuren. Zijn afsluitende uitspraak is:

Zo zal Israël gered worden, en niet: 'Op die en die tijd zal Israël behouden worden.'

Dispensationalisten vatten hoofdstuk 11, vers 26 in feite, naar mijn mening ten onrechte, op alsof er staat:

Dan zal Israël gered worden.

Hij spreekt in het vorige vers over enkele dingen, over het binnengaan van de heidenen enzovoort. Dispensationalisten lezen Romeinen 11, vers 26 alsof Paulus zei:

En zo zal heel Israël zalig worden, zoals geschreven staat: De Verlosser zal uit Sion komen en zal de goddeloosheden afwenden van Jakob.

ROMEINEN 11:26

alsof hij het heeft over het tijdsbestek en de chronologie, en alsof het later zal gebeuren. Maar hij zegt niet 'dan'. In die zin staat geen 'dan'. In die zin staat geen chronologische aanduiding. Het gaat om een methode. Hij zegt:

Zo zal heel Israël gered worden.

Dus als God heeft beloofd dat heel Israël behouden zal worden, dan is Hij dat aan het doen. Het is niet iets wat is uitgesteld. Natuurlijk is nog niet heel Israël behouden, want er worden nog steeds mensen behouden. Maar er zijn al die tijd mensen behouden. Sinds Jezus hier was, heeft God het ware Israël voor Zichzelf bijeengebracht en hen behouden, en dat blijft Hij doen. Op deze manier zal heel het ware Israël, iedereen die ooit in de toekomst zal leven of in het verleden heeft geleefd, samen in dit behoud worden bijeengebracht.

Maar je moet begrijpen wat God met Israël bedoelt, want veel Joden worden niet met Christus verbonden. Veel Joden verwerpen Christus, en daardoor wordt Gods belofte over Israël niet tenietgedaan. Je moet beseffen dat niet allen Israël zijn die uit Israël zijn. De Joden die Christus niet aannemen, zijn niet werkelijk Israël. God heeft een andere manier om vast te stellen wie Israël is. En Hij is werkelijk bezig die mensen te behouden op de manier waarop Hij dat van plan is en die Paulus zal uitleggen.

We gaan hiernaar kijken in het besef dat veel mensen, misschien wel de meeste mensen die onderwijs geven over Romeinen, hoofdstuk 9 tot en met 11 voornamelijk behandelen als een vooruitblik op een toekomstig behoud van het hele Joodse ras, tegen het einde van de wereld, vlak voordat Jezus terugkomt. Dat is niet het onderwerp waar Paulus over spreekt. Dit gedeelte gaat niet over eschatologie. Het gaat over soteriologie.

Eschatologie betekent de leer van de laatste dingen. Daar gaat dit niet over. Ik geloof dat het daar niet over gaat. Soteriologie komt van het woord soteria, het Griekse woord voor behoud. Dit is de leer van de manier waarop behoud plaatsvindt. Het zal ook israëlogie zijn, de studie van wie Israël is. Maar dat zijn andere kwesties dan eschatologie.

Bijna alle mensen die door de bedelingenleer zijn beïnvloed, hebben gedacht dat dit een eschatologische bespreking is van de manier waarop God Israël in feite heeft overgeslagen. God heeft Israël niet behouden, maar Hij zal het wel doen. Daarom zijn Zijn beloften om Israël te behouden niet blijvend mislukt. Voorlopig zijn ze mislukt, maar niet blijvend. Dat is de eschatologische opvatting hiervan, en dat is niet de opvatting die Paulus naar mijn inzicht verdedigt.

4

Paulus' verdriet om ongelovige Joden

Laten we kijken naar wat hij werkelijk zegt. Romeinen 9:

Ik spreek de waarheid in Christus, ik lieg niet; ook mijn geweten getuigt daarvan door de Heilige Geest. Ik heb grote droefheid en voortdurend verdriet in mijn hart. Want ik zou zelf wel wensen vervloekt te zijn, weg van Christus, ten gunste van mijn broeders, mijn verwanten wat het vlees betreft.

ROMEINEN 9:1-3

‘Mijn verwanten naar het vlees’ zouden zijn mede-Joden zijn, mensen van het volk Israël, Joden. Hij zegt in feite dat zij duidelijk niet behouden zijn. Hij zou er nooit aan denken te wensen dat hijzelf van Christus vervloekt was ten behoeve van hun behoud, als hij aannam dat zij al behouden waren.

Trouwens, er zijn mensen die deze leer verkondigen. Verhoudingsgewijs zijn het er gelukkig maar heel weinig. Het is de leer van de twee verbonden. John Hagee staat er vrij algemeen om bekend dat hij deze leer verkondigt: God zal Joden behouden op grond van hun trouw aan het oude verbond, en heidenen op grond van het nieuwe verbond. Waar dit op neerkomt, is dat God Joden die Jezus verwerpen maar zich wel aan het oude verbond houden, op die grond zal behouden, omdat zij anders zijn dan heidenen. Joden zijn anders dan heidenen. Nou, dan moet je je afvragen: heeft deze man Romeinen ooit gelezen? Wordt er in Romeinen iets duidelijker naar voren

gebracht dan dat God Joden en heidenen op precies dezelfde grond behoudt? En heeft hij ooit gelezen wat Jezus zei tegen de Joden die zich, naar hun eigen inzicht, zo goed mogelijk aan het oude verbond hielden? Hij zei:

U bent uit uw vader de duivel, en wilt de begeerten van uw vader doen; die was een mensenmoordenaar van het begin af, en staat niet in de waarheid, want er is in hem geen waarheid. Wanneer hij de leugen spreekt, spreekt hij vanuit wat van hemzelf is, want hij is een leugenaar en de vader van de leugen .

JOHANNES 8:44

Hij leek daarmee niet aan te geven: 'Jullie kunnen Mij verwerpen omdat jullie Joden zijn, maar jullie zullen behouden worden als jullie je maar aan de wetten van Mozes houden.' Jezus leerde dat niet, en het christendom heeft dat nooit geleerd.

Het is beslist een zeer valse leer. Er zijn mensen die leren dat de Joden Christus niet nodig hebben. Ze hoeven alleen Mozes te volgen. Heidenen hebben Christus daarentegen wel nodig, en daarom zijn er twee groepen mensen die op verschillende manieren behouden worden. Dat wordt de leer van de twee verbonden genoemd. Ik ken niet veel christenen die dat leren, maar een van degenen die dat wel doet, is buitengewoon bekend van de televisie en dergelijke, en dat is John Hagee.

Die leer is zo ongeveer even vals als elke andere leer die ik ooit binnen het evangelicalisme heb horen verkondigen. Het is een ontkenning dat de Joden hun Messias nodig hebben, en dat is behoorlijk belachelijk. Het spreekt zichzelf vrijwel vanzelf tegen. Als ik haar moet weerleggen, kan ik dat bij een andere gelegenheid doen. Ik denk niet dat iemand er moeite mee zal hebben om in te zien dat als de Joden Jezus niet nodig hadden, Jezus vergeefse moeite deed toen Hij tot hen predikte. Er was geen reden voor Hem om Zich zo intensief voor hen in te zetten en hen te smeken om te geloven en tot inkeer te komen. En hetzelfde geldt trouwens voor Paulus, want Paulus predikte beslist in de synagogen dat de mensen in Jezus moesten geloven, en de mensen tot wie hij predikte waren Joden.

Hij zegt:

Want ik zou zelf wel wensen vervloekt te zijn, weg van Christus, ten gunste van mijn broeders, mijn verwanten wat het vlees betreft.

ROMEINEN 9:3

Met andere woorden: als zij behouden konden worden ten koste van mijn behoud, zou ik die ruil maken. Zo graag wil ik dat zij behouden worden, en zo sterk ben ik ervan overtuigd dat zij op dit moment niet behouden zijn. Ze zijn niet behouden enkel doordat ze Joden zijn. Ze hebben Jezus nodig. Ze hebben Hem niet. Ik wil niet van Christus vervloekt zijn, maar als dat het behoud van al die mensen zou garanderen, dan zou ik dat offer brengen. Zoveel geef ik om hen.

Paulus was niet antisemitisch. Hij hield van de Joden. Hij was een Jood. Toch klinken veel dingen die hij leerde zo dat we, als hij een heiden was geweest, misschien zouden aanvoeren dat hij antisemitisch was. In sommige van zijn passages zegt hij zeer harde dingen over de ongelovige Joden. We zullen daar nu niet naar kijken, maar over zijn broeders naar het vlees zegt hij in vers 4:

5

De bijzondere voorrechten van Israël

Zij zijn immers Israëlieten; voor hen geldt de aanneming tot kinderen en de heerlijkheid en de verbonden en de wetgeving en de ere dienst en de beloften. Tot hen behoren de vaders, en uit hen is, wat het vlees betreft, de Christus voortgekomen, Die God is, boven alles, te prijzen tot in eeuwigheid. Amen!

ROMEINEN 9:4-5

Dat is de tempeldienst, de dienst in de tabernakel.

Dat wil zeggen: van Israël.

Zij behoorden tot het volk Israël, de familie van Israël. De vaderen, Abraham, Izak en Jakob, waren van hen.

Christus staat boven allen, Joden en heidenen, maar Hij kwam uit de Joden voort. Paulus zegt: kijk eens naar al die voorrechten die de Joden hebben gehad. Al vroeg, toen zij uit Egypte kwamen, werden zij door God aangenomen. Zij kregen verbonden, meervoud. God gaf hun het verbond met Abraham, het Sinaïtische verbond en het verbond met David. Zelfs het nieuwe verbond werd eerst gesloten met het overblijfsel van Israël. Alle verbonden behoren Israël toe, afhankelijk van wat we onder Israël verstaan.

Het geven van de wet was een voorrecht dat Hij hun schonk. De dienst van God betekent dat geen enkel ander volk een door God ingestelde tabernakel had waarin Hij aanbeden kon worden, waar zij God, de ware God, konden aanbidden. De beloften: God deed beloften aan Israël, en daar gaat het hier om. God beloofde Israël te behouden. Waar? Op veel plaatsen.

6

Gods beloften van behoud aan Israël

Jesaja 45:17 zegt:

Israël echter wordt door de HEERE verlost: een eeuwige verlossing. U zult niet beschaamd en niet te schande worden, voor eeuwig niet, nooit!

JESAJA 45:17

Dat is Jesaja 45:17. Jesaja 46:13 zegt:

Ik breng Mijn gerechtigheid nabij, zij zal niet ver zijn, en Mijn heil zal niet uitblijven, maar Ik zal heil geven in Sion, aan Israël Mijn luister.

JESAJA 46:13

Hij brengt behoud voor Israël. Dat is Jesaja 46:13.

Jesaja 49:6 zegt:

Hij zei: Het is te gering dat U voor Mij een Knecht zou zijn om op te richten de stammen van Jakob en om hen die van Israël gespaard werden, terug te brengen. Ik heb U ook gegeven tot een Licht voor de heidenvolken, om Mijn heil te zijn tot aan het einde der aarde.

JESAJA 49:6

Dat omvat Israël en de heidenen. Alleen Israël bereiken is nog maar iets kleins. Ook de volken zullen erbij komen, want Zijn behoud zal worden aangeboden tot aan de einden der aarde, met inbegrip van, uiteraard, Israël.

Jeremia 3:23 zegt:

Voorwaar, tevergeefs verwacht men het van de heuvels, en de menigte van de bergen. Voorwaar, in de HEERE, onze God, is het heil van Israël.

JEREMIA 3:23

In Jeremia 23:6 staat:

In Zijn dagen zal Juda verlost worden en Israël onbezorgd wonen. Dit zal Zijn Naam zijn waarmee men Hem noemen zal: DE HEERE onze gerechtigheid.

JEREMIA 23:6

Verwijzing gecontroleerd: de spreker noemde Jesaja 23:6, maar de bewoording is Jeremia 23:6.

Dit verwijst eigenlijk naar Christus in het vorige vers, Jeremia 23:5. Het is een profetie over Jezus. In Zijn dagen zal Juda verlost worden en Israël onbezorgd wonen. Nou, wat gebeurde er? Hij kwam. Hoe kan het dan dat zij niet behouden werden? Jeremia 30:10:

U dan, wees niet bevreesd, Mijn dienaar Jakob, spreekt de HEERE, wees niet ontsteld, Israël, want zie, Ik ga u verlossen uit verre landen , uw nageslacht uit het land van hun gevangenschap, zodat Jakob terugkeert, rust heeft en zonder zorgen is, en niemand hem schrik aanjaagt.

JEREMIA 30:10

De spreker vat deze belofte van verlossing uit ballingschap op als een belofte van behoud aan Israël. Jeremia 46:27:

U dan, wees niet bevreesd, Mijn dienaar Jakob, wees niet ontsteld, Israël! Want zie, Ik ga u verlossen uit verre landen , uw nageslacht uit het land van hun gevangenschap. Jakob zal terugkeren, rust hebben en zonder zorgen zijn, en niemand zal hem schrik aanjagen.

JEREMIA 46:27

Opnieuw spreekt Jeremia over Israëls verlossing uit ballingschap. De spreker betreft beide passages op Gods bredere belofte om Israël te behouden.

Zacharia 8:13 zegt:

Het zal gebeuren, zoals u, huis van Juda en huis van Israël, een vloek onder de heidenvolken geweest bent, zo zal Ik u verlossen en zult u een zegen worden. Wees niet bevreesd, grijp moed.

ZACHARIA 8:13

Hoe vaak moet God het zeggen? Hij gaat Israël behouden.

Israël echter wordt door de HEERE verlost: een eeuwige verlossing. U zult niet beschaamd en niet te schande worden, voor eeuwig niet, nooit!

JESAJA 45:17

Dit is een herhaalde belofte in het Oude Testament.

7

Niet allen uit Israël zijn Israël

Israël had alle reden om te verwachten dat de Messias zou komen en hen zou behouden. De Messias kwam, en zij werden niet behouden. Hoe zit dat? Dat is wat Paulus in Romeinen 9:6 aan de orde stelt. Hij zegt:

Ik zeg dit niet alsof het Woord van God vervallen is, want niet allen die uit Israël voortgekomen zijn, zijn Israël.

ROMEINEN 9:6

Dat betekent dat het niet zo is dat het Woord van God niet in vervulling is gegaan. Zijn argument is dat het wél gebeurd is. Het is niet uitgebleven. Het is gebeurd.

Maar hoe kun je in vredesnaam zeggen dat het gebeurd is, als Israël behouden zou worden en de meerderheid van de Joden geen volgelingen van Christus zijn en daarom niet behouden zijn? Hoe kun je zeggen dat het Woord van God niet zonder uitwerking is gebleven? Het lijkt erop dat het wel zonder uitwerking is gebleven. Hij zegt: nou nee, het zit zo: niet iedereen die van Israël afstamt, hoort bij Israël.

Hier wordt het woord Israël twee keer in dezelfde zin gebruikt, op verschillende manieren. Het tweede Israël verwijst duidelijk naar het hele ras of de hele natie Israël. Niet allen van hen zijn werkelijk Israël. De beloften zijn aan Israël gedaan, maar aan welk Israël? Wat hij duidelijk gaat maken, is dat het nooit zo is geweest dat iedereen

die etnisch tot Israël behoort, deel uitmaakte van Gods overblijfsel. Waar Paulus in de rest van het hoofdstuk op ingaat, en later zelfs nog in hoofdstuk 11, is dat Gods Israël werkelijk verwijst naar het getrouwe overblijfsel binnen Israël.

Kijk in feite maar verderop, in Romeinen 9:27. Hij zegt:

En Jesaja roept over Israël uit: Al zou het getal van de Israëlieten zijn als het zand van de zee, slechts het overblijfsel zal behouden worden.

ROMEINEN 9:27

Daar heb je de belofte. Wanneer God zegt dat Hij Israël kan behouden, heeft Hij het over het overblijfsel, niet over hen allemaal. Alleen het overblijfsel zal behouden worden. De anderen zijn zo talrijk als het zand van de zee, maar zij zijn niet behouden. Alleen het overblijfsel wordt behouden.

Paulus maakt het heel duidelijk: wanneer God dingen aan Israël beloofde, beloofde Hij die aan de getrouwen binnen Israël, niet aan de ontrouwen binnen Israël. Zij die niet getrouw zijn, zijn Israël niet.

Er zijn veel Joden die van Israël afstammen, maar zij behoren niet allemaal tot het getrouwe overblijfsel van Israël.

Daarom noemt Paulus de gemeente in Galaten 6:16 het Israël van God. Hij spreekt de gemeente aan als het Israël van God. God heeft een Israël, en Hij heeft Zijn Woord aan hen inderdaad vervuld. Hij heeft de Messias gezonden en zij zijn behouden geworden. Degenen die Christus hebben aangenomen, zijn degenen die behouden zijn, en zij zijn degenen die Israël zijn. De Joden die Christus hebben verworpen, behoren niet tot de getrouwen. Zij zijn niet behouden, omdat zij niet werkelijk Israël zijn.

Het argument van Paulus daar in vers 6 is zo goed als rond. We hoeven eigenlijk niet verder te gaan om te zien wat zijn argument is. Gods beloften om Israël te behouden zijn niet onvervuld gebleven. Ze zijn werkelijkheid geworden, omdat het Israël dat Hij beloofde te behouden niet bestaat uit iedereen die Joods is. Niet iedereen die naar ras Joods is, is Israël. Degenen die dat wel zijn, heeft Hij inderdaad behouden, zoals Hij beloofde in Christus te doen. Het getrouwe overblijfsel van Israël bestaat daarom uit

degenen die in Christus zijn, de Joden die Christus hebben aangenomen. Zij zijn het Israël dat het kleinere Israël vormt binnen het grotere Israël, dat eenvoudigweg het ras Israël is.

8

Het trouwe overblijfsel in Psalm 50

Als we naar Psalm 50 kijken, zien we in het Oude Testament hetzelfde als wat Jesaja zei toen hij zei dat, hoewel Israëls aantal als het zand aan de zeekust is, alleen het overblijfsel behouden zal worden. Het is heel duidelijk dat God het hele Oude Testament door een overblijfsel had en erkende, een getrouwe groep binnen Israël op wie Zijn beloften van toepassing waren. Op degenen die afvallig waren, waren Zijn beloften niet van toepassing.

In Psalm 50:5 zegt God:

Verzamel Mij Mijn gunstelingen, die een verbond met Mij sluiten door offers.

PSALMEN 50:5

God heeft mensen die Hem trouw zijn, Zijn heiligen. Zij staan in een verbondsrelatie en houden zich aan dat verbond. Maar kijk naar vers 16:

Maar tegen de goddeloze zegt God: Hoe durft u over Mijn verordeningen te vertellen en Mijn verbond in uw mond te nemen? Want ú haat de vermaning en werpt Mijn woorden achter u weg.

PSALMEN 50:16-17

Nu zouden dit geen heidenen zijn. Dit zijn de goddelozen onder de Joden.

Deze mensen zijn God niet trouw. Het zijn Joden, want ze nemen Zijn verbond wel in de mond, aangezien ze beweren Zijn verbondsvolk te zijn. Heidenen beweerden niet dat ze het verbondsvolk van Jahweh waren. Dat is het bijzondere onderscheid van

Israël. Zij hebben een verbond met Jahweh. Maar Hij zegt: ‘Jullie hebben geen enkel recht om jezelf Mijn verbondsvolk te noemen. Waarom neem je Mijn verbond in de mond en praat je zo? Je haat Mij. Je haat Mijn onderricht. Dit is niet voor jou.’

9

Afkomst geeft geen bijzondere status

God maakte in het Oude Testament dit onderscheid tussen etnisch Israël als de ene categorie en het trouwe overblijfsel als een kleinere categorie daarbinnen. God heeft daarom nooit een belofte gedaan dat iedere Jood behouden zal worden. Joden kunnen verloren gaan, net zoals heidenen verloren kunnen gaan, want er is geen onderscheid tussen Jood en heiden. Paulus deed eerder in Romeinen veel moeite om dat punt duidelijk te maken, en hij verandert hier niet van gedachten. Hij wijst erop dat iemand niet een Jood is als hij dat alleen uiterlijk is. Hij is een Jood als hij dat innerlijk is. Niet allen die uiterlijk Israël zijn, zijn in Gods ogen Israël. Het innerlijke Israël is het ware Israël, het Israël van God. God heeft Zijn belofte in feite vervuld. Hij heeft die niet uitgesteld.

De aanhanger van de bedelingenleer gelooft dat we Paulus als volgt zullen zien redeneren: God heeft Zijn Woord nog niet vervuld. Hij is nog steeds van plan dat in de toekomst te doen. Het is er alleen nog niet de tijd voor. Aan het einde van dit tijdperk zal God Zijn beloften aan Israël vervullen, en dan zal heel Israël behouden worden, waarmee etnisch Israël bedoeld wordt. Heel Israël zal behouden worden. Toch kan Paulus dat niet zeggen, want hij heeft al in hoofdstuk 9, vers 27, aangehaald dat slechts een overblijfsel van Israël behouden zal worden. Israël mag dan een grote groep zijn, als het zand van de zee, maar alleen het overblijfsel zal behouden worden. Paulus kan niet zeggen dat alle Joden behouden zullen worden, want hij heeft zojuist gezegd dat het niet op die manier zal gebeuren.

Wat is zijn punt? Zijn punt is niet dat de belofte is uitgesteld. Zijn boodschap is dat Israël verkeerd heeft begrepen op wie de belofte van toepassing is. Zij denken dat die op hen van toepassing is, enkel omdat ze Joods zijn. Hij zegt: 'Nee, je moet zowel innerlijk als uiterlijk een Jood zijn. Je kunt niet alleen naar afkomst een Israëliet zijn. Je moet werkelijk een Israëliet zijn,

Jezus zag Nathanaël naar Zich toe komen en zei over hem: Zie, werkelijk een Israëliet in wie geen bedrog is.

JOHANNES 1:47

zoals Nathanaël.'

10

Alleen Izak geldt als Abrahams nageslacht

Terwijl we verder lezen, werkt Paulus dit verder uit, en het is heel duidelijk dat dit zijn punt is. Hij zegt:

Ik zeg dit niet alsof het Woord van God vervallen is, want niet allen die uit Israël voortgekomen zijn, zijn Israël. Ook niet omdat zij Abrahams nageslacht zijn, zijn zij allen kinderen. Maar: Alleen dat van Izak zal uw nageslacht genoemd worden.

ROMEINEN 9:6-7

Daarmee bedoelt hij kinderen van God of kinderen van Abraham.

Waar gaat dat citaat over? Waarom citeert hij Genesis, hoofdstuk 21, vers 12?

Maar God zei tegen Abraham: Laat deze zaak met betrekking tot de jongen en uw slavin niet kwalijk zijn in uw ogen. Bij alles wat Sara u zegt, luister naar haar stem, want alleen het nageslacht van Izak zal uw nageslacht genoemd worden.

GENESIS 21:12

Omdat Abraham meer kinderen had dan alleen Isaak. Voordat Isaak geboren werd, was Ismaël een zoon van Abraham. Blijkbaar kreeg Abraham later nog zes zonen, want het boek Genesis spreekt over een andere vrouw met wie Abraham trouwde, Ketura, en zij schonk hem nog zes zonen. Voor zover wij weten, had Abraham tijdens zijn leven acht zonen. Zij waren technisch gezien allemaal het nageslacht van Abraham, nietwaar? Zij waren allemaal zijn zonen naar het vlees. Maar God zei tegen hem:

Nee, via Isaak zal jouw nageslacht worden voortgezet.

Met andere woorden: alleen Isaak is jouw nageslacht. Je hebt zeven zonen die jouw natuurlijke kinderen zijn, maar die niet jouw nageslacht zijn. Technisch gezien zijn ze dat wel, maar ze tellen nergens voor mee. Wanneer God 'jouw nageslacht' zegt, spreekt Hij over het nageslacht dat het nageslacht naar de belofte is. God had tegen Abraham gezegd:

En in uw Nageslacht zullen alle volken van de aarde gezegend worden, omdat u Mijn stem gehoorzaam geweest bent.

GENESIS 22:18

Isaak is degene om wie het gaat. De andere zeven zijn dat niet. Dat bijzondere nageslacht staat in een bijzondere relatie met God, en God heeft bijzondere plannen met hem. Van Abrahams acht kinderen voldeed er één. De andere zeven konden er in natuurlijke zin evenveel aanspraak op maken zonen van Abraham te zijn, maar ze konden er geen aanspraak op maken in de bijzondere zin Abrahams nageslacht te zijn. Dat is wat hij zegt.

Wat is daarvan het punt? Hij illustreert wat hij in vers 6 zei:

Niet iedereen die van Israël afstamt, hoort bij Israël.

Zelfs niet allen die het nageslacht van Abraham zijn, zijn het nageslacht van Abraham in de betekenis waar het om gaat. Naast Isaak waren er zeven mannen die het nageslacht van Abraham waren, maar zij werden niet als het nageslacht gerekend. Niet heel Israël wordt als Israël gerekend. Binnen de familie vindt altijd een selectie plaats, waarbij God hen niet allemaal neemt of hen allemaal hetzelfde maakt. Eén van hen wordt gekozen en de anderen niet.

11

Uitverkiezing voor een taak, niet de hemel

We moeten voorzichtig zijn met het woord kiezen, want de meeste mensen denken ten onrechte dat dit betekent dat God Izak koos om naar de hemel te gaan, terwijl die andere zeven mannen buiten de boot vielen en naar de hel moesten. In dit hoofdstuk wordt de hemel of de hel helemaal niet besproken. Er wordt hier niet gesproken over dat soort behoud door middel van dit soort uitverkiezing. Dit is wat hier wordt uitgekozen: als God beloften heeft gedaan dat één van Abrahams nakomelingen alle volken zal zegenen, dan zijn er veel mensen die van Abraham afstammen. Welke van hen? Izak, niet de anderen. Izak zal degene zijn door wie alle volken gezegend zullen worden.

En hoe zit het met zijn persoonlijke behoud? Dat is een andere kwestie. Als hij in geloof sterft, zal hij ook behouden worden. Maar dat is niet de vraag waarover we het hebben. We hebben het niet over wie er behouden wordt. We hebben het erover wie de beloften zal vervullen die God aan Abraham heeft gedaan. We hebben het over Gods keuze van een uitverkoren nakomeling van Abraham. Hij zou degene zijn door wie de beloften die God heeft gedaan, vervuld zouden worden, namelijk dat door die nakomeling alle volken van de aarde gezegend zouden worden.

In Galaten zei Paulus:

Welnu, zo zijn de beloften aan Abraham en aan zijn nageslacht gedaan. Hij zegt niet: En aan de nageslachten, alsof er sprake zou zijn van velen; maar van één: En aan uw Nageslacht; dat is Christus.

GALATEN 3:16

In Galaten, hoofdstuk 3, vers 16, verduidelijkt Paulus dat de nakomeling van Abraham door wie alle volken van de aarde gezegend zullen worden, Christus Zelf is. Niet alle Joden, niet de vele nakomelingen van Abraham, maar de nakomeling, enkelvoud. Maar in de eerste generatie na Abraham was Izak zijn nakomeling die in dat opzicht van betekenis was.

Ook niet omdat zij Abrahams nageslacht zijn, zijn zij allen kinderen. Maar: Alleen dat van Izak zal uw nageslacht genoemd worden.

ROMEINEN 9:7

De anderen zijn gewoon heidenen. Er stroomt net zoveel bloed van Abraham door hun aderen als door die van Izak, maar zij zijn heidenen en hij niet.

Paulus wijst erop dat je van Abraham kunt afstammen, of zelfs van Izak en Jakob, en toch niet bijzonder kunt zijn. Als je naar afkomst een Jood bent, maakt dat je niet bijzonder. Dat hij degene was die God uitkoos, maakte hem bijzonder. Izak kwam op biologische gronden niet méér in aanmerking als de nakomeling van Abraham dan zijn zeven halfbroers. Wat hun biologische verwantschap met Abraham betreft, waren ze allemaal gelijk, maar wat Gods keuze betreft niet. God koos Izak.

12

Kinderen van het vlees en van de belofte

Vers 8:

Dat is: niet de kinderen van het vlees zijn kinderen van God, maar de kinderen van de belofte worden als nageslacht gerekend.

ROMEINEN 9:8

Dat betekent gewoon degenen die lichamelijk van Abraham afstammen, zoals de Joden beweren. Dat telt nergens voor mee.

De kinderen van de belofte, zoals Izak, worden als nageslacht gerekend. Wanneer Paulus dus laat zien dat niet allen Israël zijn die uit Israël voortkomen, wijst hij erop dat niet allen die uit Abraham voortkomen, werkelijk van Abraham zijn.

Denk eraan dat Jezus in Johannes 8 tegen de Joden die niet in Hem geloofden, zei:

Ik weet dat u Abrahams nageslacht bent, maar u probeert Mij te doden, omdat Mijn woord in u geen plaats krijgt.

JOHANNES 8:37

Dit staat in Johannes 8:37. In vers 39 zegt Hij:

Zij antwoordden en zeiden tegen Hem: Abraham is onze vader. Jezus zei tegen hen: Als u Abrahams kinderen was, zou u de werken van Abraham doen.

JOHANNES 8:39

Ze stamden af van Abraham. Ze waren zijn nakomelingen, kinderen van het vlees, die lichamelijk van hem afstamden. Maar Hij zei dat als ze werkelijk Abrahams kinderen waren — en daarmee moet Hij beslist de kinderen van Abraham bedoelen op wie de beloften van toepassing zijn — ze de werken van Abraham zouden doen. Je kunt een nakomeling van Abraham zijn zonder een kind van Abraham te zijn in de betekenis die bij God ook maar enig gewicht heeft.

Jezus zei hetzelfde als Paulus hier zegt. Die Farizeeën, die mensen die kritiek op Hem hadden, waren net zo Joods als Jezus en de discipelen. Ze waren Joods, maar ze waren geen kinderen van Abraham in de betekenis die telt voor de erfenis, die telt voor Gods bijzondere relatie met hen en voor het feit dat zij degenen waren aan wie de belofte gedaan was.

Johannes de Doper had eerder hetzelfde onderwezen. In Mattheüs 3:9 zei Johannes de Doper tegen een publiek dat volledig uit Joden bestond:

en denk niet dat u bij uzelf kunt zeggen: Wij hebben Abraham als vader; want ik zeg u dat God zelfs uit deze stenen voor Abraham kinderen kan verwekken.

MATTHEÛS 3:9

Dat was precies de grond waarop zij beweerden bijzonder te zijn:

Johannes zei:

Praat niet eens zo. Dat maakt geen verschil. Want ik zeg jullie dat God zelfs uit deze stenen kinderen voor Abraham kan voortbrengen.

Deze stenen zijn niet zo bijzonder. Het zijn gewoon mineralen. Maar als God het wilde, zou Hij ze in kinderen van Abraham kunnen veranderen. Denk dus niet dat je een bijzondere status hebt, alleen maar omdat je zegt dat je een kind van Abraham bent.

13

Door geloof kinderen van Abraham

Zou God uit de stenen biologische kinderen van Abraham kunnen maken? Nee, dan zou Hij de hele geschiedenis moeten veranderen. Die stenen hebben een andere achtergrond. Ze zijn niet uit Abraham voortgekomen. Ze komen ergens van een berghelling vandaan, uit een steengroeve of zoiets. Ze hebben geen afstammingslijn die hen met Abraham verbindt. Maar Hij zou hen kinderen van Abraham kunnen maken in de betekenis die telt, want je hoeft geen Jood te zijn. Je hoeft niet lichamelijk van Abraham af te stammen, net zoals die stenen niet lichamelijk van hem afstamden. Toch zou God je een kind van Abraham kunnen maken in de betekenis die telt.

We weten wat die betekenis is, want in Galaten 3 zei Paulus:

Begrijp dan toch dat zij die uit het geloof zijn, Abrahams kinderen zijn.

GALATEN 3:7

Ook zei hij in Galaten 3:

En als u van Christus bent, dan bent u Abrahams nageslacht en overeenkomstig de belofte erfgenamen.

GALATEN 3:29

en hij schrijft aan mensen die grotendeels heidenen zijn. God kan je een kind van Abraham maken, ook als je geen afstammingslijn hebt die teruggaat tot Abraham. Heidenen hebben die niet. Stenen hebben die niet. Maar in de betekenis die ertoe doet, is er geen afstammingslijn terug tot Abraham voor nodig.

Zo'n afstamming van Abraham is niet de moeite van het bespreken waard, want het is slechts een raciaal onderscheid. Als God een racist was, zou het misschien van belang zijn. Hij is geen racist, en daarom zal je ras geen verschil maken als het om de eeuwigheid gaat.

14

De Messiaanse lijn en persoonlijk behoud

Nu is het waar dat God binnen de familie van Abraham keuzes maakte over de vraag welke tak van de familie de Messias ter wereld zou brengen. Maar zelfs toen waren zij naar alle waarschijnlijkheid niet allemaal behouden. Wanneer je in het Evangelie van Mattheüs de voorouders van Christus leest, zie je dat sommigen van hen koningen waren die afvallig waren.

Kwaadaardige koningen. Er is geen reden om te geloven dat zij behouden waren, maar als nakomelingen van David waren zij uitgekozen om tot de voorouders van Christus te behoren. De uitverkiezing van Abrahams zaad hield in dat zij de Messias zouden voortbrengen. Iemand die behoorde tot de afstammingslijn die de Messias voortbracht, hoefde niet persoonlijk behouden te zijn. Dit gaat niet over persoonlijk behoud. Dit gaat over Gods keuze wie tot het zaad behoort en wie is uitgekozen om het zaad voort te brengen. En zo waren er zelfs mensen in de afstammingslijn van Christus die, naar het lijkt, niet persoonlijk behouden waren. Zij waren degenen die in hun

generatie door God waren uitgekozen om de volgende generatie voort te brengen die uiteindelijk tot de Messias zou leiden. Hun kinderen en kleinkinderen, enzovoort, leidden tot de Messias. Daarvoor waren zij uitgekozen, maar niet voor behoud.

Behoud is een andere kwestie. Dat wordt niet op raciale basis beslist. Het wordt zelfs niet bepaald door een eenzijdige keuze van God:

Volgens Mij red Ik jou wel en jou niet.

God maakt zulke keuzes met het oog op een roeping, op het belang van wat je in deze wereld zult volbrengen en op de vraag of je binnen Zijn plan voor de wereld zult passen. Hij kan Kores uitkiezen om Zijn doel te vervullen door de Joden naar hun land te laten terugkeren, zonder die man persoonlijk te behouden. We moeten onderscheid maken, zoals Paulus dat doet en zoals het Oude Testament dat beslist ook doet, tussen enerzijds uitgekozen zijn om Gods aardse doeleinden te vervullen en anderzijds het idee uitgekozen te zijn voor behoud. Dat laatste is hoe de meeste mensen Paulus hier lezen.

Nu zegt hij niet dat Izak voor eeuwig behouden was en Ismaël naar de hel ging. We hebben geen reden om te geloven dat Ismaël in die zin niet behouden was. Ismaël lijkt ook een gelovige te zijn geweest. Hij was alleen niet uitgekozen als degene wiens kinderen de Messias zouden voortbrengen. Laten we eerlijk zijn: iedereen ter wereld behalve Izak werd daarvoor gepasseerd. Dat maakt Ismaël niet tot een uitzonderlijk slecht mens, en ook niet tot iemand die verdoemd was. Veel mensen stierven in geloof, maar behoorden niet tot de voorouderlijke lijn van Jezus. De keuzes hier zijn geen keuzes voor behoud, maar keuzes waardoor Gods doel via jouw familielijn vervuld zou worden. Hij koos Izak, niet Ismaël of de anderen.

15

Izak als wonderlijk kind van de belofte

En daarna maakte Hij ook binnen de familie van Izak een keuze. Want er staat—nou, zover ben ik nog niet helemaal. Daarvoor moet ik bij vers 10 komen. Maar we moeten eerst de verzen 8 en 9 behandelen. Hij zegt:

Dat is: niet de kinderen van het vlees zijn kinderen van God, maar de kinderen van de belofte worden als nageslacht gerekend. Want dit is het woord van de belofte: Rond deze tijd zal Ik komen, en dan zal Sara een zoon hebben.

ROMEINEN 9:8-9

Wat hij daar nu zegt—hij citeert Genesis 18:10—is dat Izak op een andere basis een zoon van Abraham was dan de anderen. De anderen waren slechts kinderen van het vlees. Daar kwam niets wonderbaarlijks aan te pas. Abram had gemeenschap met vrouwen en zij kregen kinderen, zoals doorgaans gebeurt wanneer mannen en vrouwen gemeenschap hebben. Dat was heel natuurlijk. Al het andere zaad van Abram was natuurlijk. Izak bestond echter alleen omdat God beloofd had dat hij zou bestaan. Izak werd voortgebracht ondanks de natuur, tegen de natuur in, omdat God zei dat hij er zou komen. En daarom was Izak eenvoudigweg de vervulling van een belofte en het kind van de belofte.

En dus citeert hij de belofte:

En Hij zei: Ik zal over een jaar zeker bij u terugkomen; en zie, dan zal Sara, uw vrouw, een zoon hebben! Sara hoorde dat bij de ingang van de tent, die achter Hem was.

GENESIS 18:10

Welnu, dat is Izak. God beloofde dat Sara een zoon zou krijgen, dus die zoon is een kind van de belofte.

16

Izak en Ismaël als twee soorten kinderen

Nu is het interessant dat, als je daar je vinger bij houdt en naar Galaten 4 kijkt, Paulus de termen ‘kinderen van de belofte’ en ‘kinderen van het vlees’ opnieuw gebruikt met betrekking tot de kinderen van Abraham. In Galaten 4:21 zegt Paulus:

Zeg mij, u die onder de wet wilt zijn, luistert u niet naar de wet?

GALATEN 4:21

Daarmee bedoelt hij de Thora. En dus gaat hij ons een verhaal uit de Thora vertellen, om precies te zijn uit Genesis.

Want er staat geschreven dat Abraham twee zonen had, een van de slavin, en een van de vrije.

GALATEN 4:22

Eigenlijk had hij er meer, maar dit zijn de twee over wie hij een punt wil maken.

Het gaat duidelijk om Ismaël en Izak.

Maar hij die van de slavin was, is naar het vlees geboren, hij echter die van de vrije was, door de belofte.

GALATEN 4:23

Degene die uit de slavin en naar het vlees geboren werd, is Ismaël. Daar kwam geen wonder aan te pas. Zijn moeder was jong genoeg om kinderen te krijgen en Abraham was in staat haar zwanger te maken. Dat zijn gewoon lichamelijke kinderen.

Degene die uit de vrije vrouw en door de belofte geboren werd, is Izak. Nu heeft Paulus dus een onderscheid gemaakt. Abraham had twee zonen, en niet alleen twee zonen, maar twee soorten zonen: zonen van het vlees en zonen van de belofte. Twee categorieën. Dezelfde categorieën die Paulus in Romeinen 9 heeft genoemd en waartussen hij onderscheid heeft gemaakt. In Romeinen 9 zei hij:

Dat is: niet de kinderen van het vlees zijn kinderen van God, maar de kinderen van de belofte worden als nageslacht gerekend.

ROMEINEN 9:8

Nu staat er later in dit Schriftgedeelte, in vers 28, Galaten 4:28:

Wij nu, broeders, zijn kinderen van de belofte, net zoals Izak.

GALATEN 4:28

Joodse en niet-Joodse christenen, Paulus en zijn niet-Joodse lezers:

Wij, broeders, zijn net als Isaak kinderen van de belofte.

Maar zoals destijds hij die naar het vlees geboren was, hem vervolgde die naar de Geest geboren was, zo is het ook nu.

GALATEN 4:29

Nu wordt geboren zijn uit de belofte vervangen door geboren zijn uit de Geest. Daarmee wordt de christelijke, wedergeboren persoon nader aangeduid.

17

Vervolging en de erfenis van de belofte

Wij zijn de kinderen van de belofte. Wij zijn degenen die van hem zijn, Abrahams ware kinderen. Maar Ismaël vervolgde Izak, en zo gebeurt het volgens hem ook nu. De Jood, die een natuurlijke afstammeling van Abraham is, zoals Ismaël dat was, vervolgt

degenen die uit de Geest geboren zijn, of uit de belofte geboren zijn. Dat zijn wij. Paulus zegt dat de Joden de gemeente vervolgen, en dat deden ze inderdaad. Paulus werd voortdurend door de Joden vervolgd.

Maar wat zegt de Schrift? Vers 30, Galaten 4:30:

Wat zegt de Schrift echter? Jaag de slavin en haar zoon weg, want de zoon van de slavin zal beslist niet erven met de zoon van de vrije.

GALATEN 4:30

Dit is eigenlijk een citaat van Sara. Sara zei dit tegen Abraham. Paulus vat het op als het Woord van de Heere tot Abraham. Sara sprak Schrift:

Jaag de slavin en haar zoon weg.

Hagar en Ismaël worden uit de familie verstoten. Waarom? Omdat Ismaël, de zoon van de slavin, geen erfgenaam zal zijn. We zouden kunnen zeggen: de zoon van het vlees zal niet samen met de zoon van de belofte erfgenaam zijn. De erfgenamen van de beloften aan Abraham zijn de kinderen van de belofte, niet de kinderen van het vlees. Ismaël is een voorbeeld van een kind van het vlees dat werd buitengesloten; Izak, een kind van de belofte, werd toegelaten.

18

Ware kinderen van Abraham door geloof

Paulus' punt is dat je op twee manieren een kind van Abraham kunt zijn. Als je een Jood bent, kun je zeggen dat je een kind van Abraham bent, maar dat is alleen naar het vlees. Zelfs Johannes de Doper zei dat God zelfs van stenen kinderen van Abraham kon maken die beter waren dan zij. Beroem je er dus niet op dat je een kind van Abraham bent. Jezus zei:

Ik weet dat u Abrahams nageslacht bent, maar u probeert Mij te doden, omdat Mijn woord in u geen plaats krijgt.

JOHANNES 8:37

Jezus, Johannes de Doper en Paulus maken alle drie heel duidelijk het punt dat Jood-zijn op zichzelf niets telt. God heeft geen favoriet ras. Hij heeft wel bepaalde favoriete mensen, maar dat is niet gebaseerd op hun ras. Het is gebaseerd op het feit dat zij door geloof Zijn kinderen zijn.

Nu terug naar Romeinen 9 over deze kwestie. Hij heeft erop gewezen dat Izak een kind van de belofte was, omdat God had beloofd dat Sara een kind zou krijgen, en daarom kwam Izak er. Dat staat tegenover Ismaël, die gewoon een kind van het vlees is. Zij zijn dus typen van twee soorten kinderen van Abraham: kinderen van het vlees en kinderen die vanwege de belofte geboren zijn. Jij en ik, die geen Joden zijn, zouden nooit kinderen van Abraham hebben kunnen zijn. Net zoals Izak dat van nature niet had kunnen zijn, want Izak kwam door een wonder. Abraham noch Sara was in staat kinderen voort te brengen, en door een wonder werd Izak een kind van Abraham, terwijl hij dat langs natuurlijke weg niet had kunnen worden. Ook wij zouden dat langs natuurlijke weg niet kunnen worden, omdat wij andere ouders hebben.

Heidenen zouden nooit kinderen van Abraham zijn, behalve vanwege Gods belofte:

U zult niet meer Abram heten, maar uw naam zal Abraham zijn, want Ik zal u vader van een menigte van volken maken.

GENESIS 17:5

Wij behoren tot een aantal van die volken, heidenen van wie hij de vader is geworden. De belofte dat hij ook heidense kinderen zou hebben, is de reden dat wij zijn kinderen zijn. Wij zijn geen kinderen van het vlees; wij zijn kinderen vanwege de belofte.

19

Gods keuze tussen Jakob en Ezau

In vers 10 gaat hij nog een stap verder. Nu hebben we vastgesteld dat Izak het kind van de belofte is, in tegenstelling tot zijn halfbroers. Laten we verdergaan. Izaks gezin: hij had twee zonen en een vrouw die Rebekka heette. Er staat:

En dit niet alleen, maar zo was het ook met Rebekka, die zwanger was van één man, namelijk Izak, onze vader. Want toen de kinderen nog niet geboren waren, en niets goeds of kwaads gedaan hadden — opdat het voornemen van God, dat overeenkomstig de verkiezing is, stand zou houden, niet uit de werken, maar uit Hem Die roept — werd tot haar gezegd: De meerdere zal de mindere dienen. Zoals geschreven staat: Jakob heb Ik liefgehad en Ezau heb Ik gehaat.

ROMEINEN 9:10-13

Jakob en Ezau waren de twee zonen die Rebekka kreeg, en Paulus benadrukt dat zij zwanger werd van één man. Natuurlijk worden vrouwen nooit tegelijkertijd zwanger van twee mannen, maar de nadruk op het feit dat hij één man was, betekent dat zij allebei dezelfde vader hadden. Izak was het uitverkoren nageslacht, maar dat betekent niet dat al zijn kinderen het uitverkoren nageslacht waren. Hij verwekte twee kinderen tegelijk, en slechts één van hen was het uitverkoren nageslacht. De ander niet.

Ook dit is interessant, omdat Ezau net zoveel aanspraak kon maken op het feit dat hij een natuurlijke zoon of kleinzoon van Abraham was als Jakob. Wat lichamelijke geboorte en afstamming betreft, was er geen enkel verschil tussen Jakob en Ezau. Ze hadden precies dezelfde ouders. Ze waren zonen van Abraham en Izak, maar slechts één werd uitgekozen om het nageslacht te zijn.

Deze passage wordt heel vaak door calvinisten aangehaald voor hun leer van de onvoorwaardelijke uitverkiezing, omdat God een keuze maakte die niet op voorwaarden gebaseerd was. Het was voordat ze goed of kwaad hadden gedaan. Ze

waren nog in de moederschoot. Ze konden niets verdienen. Ze konden nergens voor in aanmerking komen. God keek niet naar een betere eigenschap in Jakob om vervolgens te zeggen:

Ik kies hem uit.

Zijn keuze voor Jakob wordt uitdrukkelijk onvoorwaardelijk genoemd. Jakob en Ezau hadden goed noch kwaad gedaan, maar de keuze vond op deze manier plaats, zodat Gods uitverkiezing, en niet hun verdiensten, de doorslag zou geven. Dat is wat Paulus zegt.

20

Calvinisme en onvoorwaardelijke verkiezing

De reden waarom de calvinist dit graag aanhaalt, is dat er geen andere plaats in de Bijbel is die zegt dat de uitverkiezing onvoorwaardelijk is. Er zijn veel plaatsen in de Bijbel die spreken over Gods kiezen, maar er staat nooit dat Hij onvoorwaardelijk koos. Sterker nog, telkens opnieuw staat er:

Daarom spreekt de HEERE, de God van Israël: Ik had duidelijk gezegd: Uw huis en uw familie zullen voor eeuwig voor Mijn aangezicht wandelen. Maar nu spreekt de HEERE: Er is bij Mij geen sprake van, want wie Mij eren, zal Ik eren, maar wie Mij verachten, zullen zelf veracht worden.

1 SAMUEL 2:30

De Bijbel zegt telkens opnieuw:

Hij echter geeft des te meer genade. Daarom zegt de Schrift : God keert Zich tegen de hoogmoedigen, maar aan de nederigen geeft Hij genade.

JAKOBUS 4:6

God bepaalt wie Zijn volk zijn, dat wil zeggen: wie in eeuwige zin werkelijk Zijn volk, Zijn kinderen, zijn. Hij doet dat op basis van heel, heel duidelijk vermelde voorwaarden. Ze moeten zich vernederen en niet hoogmoedig zijn.

Ze moeten Hem eren, en Hij zal hen eren. De Bijbel leert niet dat God onvoorwaardelijk kiest. Dat leert hij nergens, behalve hier. Daarom is dit vers meer dan enig ander het favoriete vers van de calvinist voor de onvoorwaardelijke uitverkiezing. Het enige probleem dat ze hier echter hebben, en ze schijnen niet te beseffen dat ze het hebben, is dat dit niet gaat over God Die sommige mensen kiest om behouden te worden en andere om verloren te gaan. Dat is niet wat hier gekozen wordt.

21

Ezau eerstgeboorterecht was geen behoud

Ezau was niet degene die werd uitgekozen, maar er wordt ons nergens verteld dat Ezau niet behouden werd. Het is waar dat hij enkele fouten maakte, en we worden gewaarschuwd niet dezelfde fout te maken als hij door zijn eerstgeboorterecht te verkopen. Maar dat eerstgeboorterecht was niet het eerstgeboorterecht om naar de hemel te gaan. Zijn eerstgeboorterecht hield in dat hij degene zou zijn door wie de Messias zou komen. Hij verspeelde dat doordat hij een bijzonder slechte keuze maakte. Hij koos voor onmiddellijke bevrediging door voedsel en verkocht zijn recht om degene te zijn door wie de Messias zou komen.

In welke toestand bracht hem dat? Verdoemd? Nee, het bracht hem in dezelfde toestand als ieder ander die niet tot de afstammingslijn van de Messias behoort. Per generatie kan maar één persoon tot die lijn behoren. Alle andere mensen behoren daar niet toe, maar dat betekent niet dat alle andere mensen verloren zijn. Ergens rond deze tijd leefde Job. Ook hij behoorde niet tot de afstammingslijn van de Messias, maar hij werd beslist door geloof behouden. Misschien gold dat ook voor Ezau.

Hoewel de fout van Ezau ons wordt voorgehouden als iets wat we moeten vermijden en niet moeten navolgen, maakte hij die fout toen hij betrekkelijk jong was. Later in zijn leven zien we dat hij op goede voet staat met Jakob. Hij heeft Jakob vergeven dat die hem bedroog. Ze kwamen samen om hun vader te eren door hem te begraven,

enzovoort. Je ziet eigenlijk niet dat Ezau uiteindelijk een echt slecht mens wordt. Voor zover wij weten, kan hij als gelovige gestorven zijn. Misschien is hij vandaag in de hemel, maar hij was niet gekozen om degene te zijn door wie de Messias zou komen.

22

Israël blijft een kleinere gekozen groep

Deze keuzes die in de familie van Abraham en Izak, en uiteindelijk Jakob, worden gemaakt, zijn geen keuzes over behoud. Dat is niet wat hier besproken wordt. Wat Paulus duidelijk probeert te maken, is dat Israël, als je wilt weten wie Israël is, altijd een kleiner aantal is geweest dan het aantal mensen dat aanspraak kon maken op lichamelijke afstamming van Abraham, Izak of, wat dat betreft, Jakob. We hoeven dit alleen maar door te trekken: als je nog een generatie verderging, zou hetzelfde gelden als waar hij het over heeft. Hij neemt de eerste en tweede generatie en trekt die lijn door.

Dat geldt tot op de dag van vandaag. Hoeveel generaties je ook van Abraham verwijderd bent, het blijft waar. Sommigen zullen de kinderen van de belofte zijn en anderen niet. Maar nu Christus gekomen is en Hij het zaad is, heeft het natuurlijk ook met persoonlijk behoud te maken. Wanneer je in Christus komt en het zaad van Abraham wordt, word je in Hem behouden. Er zijn nog veel andere voorrechten naast het voorrecht degene te zijn door wie de volken gezegend zouden worden.

God zou de volken vermoedelijk kunnen zegenen door iemand die niet eens naar de hemel ging. Ik weet niet of Hij dat ooit gedaan heeft en ik weet niet zeker of ik er enig Bijbels precedent voor heb. Maar theoretisch gezien zou niets God ervan kunnen weerhouden dat te doen als Hij dat wilde. Als Hij iemand had die niet eens behouden was, zou Hij Kores kunnen gebruiken om de Joden uit Babylon te bevrijden. Hij zou een andere heiden kunnen gebruiken om de boodschap van behoud ergens te brengen, als Hij dat wilde. Het zou kunnen gebeuren. Hij heeft er alleen niet voor gekozen dat te doen. Hij doet het door degenen die in Christus zijn en die toevallig ook behouden zijn.

23

Uitverkoren om het evangelie te brengen

Het behoren tot de kinderen van de belofte hangt nu in ruimere zin ook samen met behouden zijn. Behoud in eeuwige zin wordt nu onlosmakelijk onderdeel van het zaad van Abraham zijn, omdat Christus het zaad van Abraham is en je niet in Hem kunt zijn zonder in eeuwige zin behouden te zijn. Maar toch is het uitverkoren zijn geen uitverkoren zijn tot behoud. Waarvoor heeft God degenen gekozen die in Christus zijn? Voor hetzelfde waarvoor Hij ieder ander heeft gekozen: om degenen te zijn die de zegen naar alle volken brengen.

De enige reden waarom Abraham überhaupt werd uitgekozen, was dat op een dag alle volken van de wereld gezegend zouden kunnen worden met het Evangelie, met rechtvaardiging door geloof. Als je Galaten 3 leest, maakt Paulus heel duidelijk dat de zegen van Abraham tot de volken komt. Wat is die zegen? Het is de zegen van rechtvaardiging door geloof, door Christus. Abraham heeft bestaan, Izak heeft bestaan, Jakob heeft bestaan en het hele Joodse volk heeft bestaan, zodat dit zaad van Abraham in de wereld gebracht kon worden. Dat is Christus, en door Hem zullen alle volken gezegend worden.

Hoe gebeurt dat? Degenen onder ons die in Christus zijn, worden uitgezonden. De gemeente in Christus, het lichaam van Christus, wordt uitgezonden om deze zegen, het Evangelie, naar alle volken te brengen. Er waren mensen in de afstammingslijn van Jezus die nooit behouden zijn en die vandaag waarschijnlijk niet in de hemel zijn. Maar toch speelden zij een rol bij het brengen van behoud aan de wereld, een aardse rol. Daarop is de keuze van Abraham, Izak en Jakob hier gericht.

24

Jakob en Ezau staan voor twee volken

Israël had een aardse rol, maar zelfs binnen die aardse rol doet niet iedereen die een kind van het vlees is eraan mee. God heeft altijd voor bijzondere doeleinden een kleinere groep binnen het grotere volk uitgekozen. Ik moet de verzen 12 en 13 behandelen, want deze keuze voor Jakob boven Ezau wordt onderbouwd met twee Schriftgedeelten. Een daarvan komt uit Genesis.

In vers 12 citeert hij Genesis 25:23, waar God zei:

De HEERE zei toen tegen haar: Er zijn twee volken in uw schoot, en uit uw lichaam zullen twee volken voortkomen. Het ene volk zal sterker zijn dan het andere en de meerdere zal de mindere dienen.

GENESIS 25:23

De context hiervan is dat Rebekka zwanger was van een tweeling. Er was onrust in haar baarmoeder. Ze waren daarbinnen met elkaar aan het vechten, en ze dacht: wat is er aan de hand? Er staat dus dat ze de HEERE ging raadplegen. Ik weet niet waar ze naartoe ging om de HEERE te raadplegen. Ik weet niet of er ergens een profeet was of zoiets, maar op de een of andere manier kreeg ze een woord van de HEERE. De HEERE zei tegen haar:

Er zijn twee volken in je buik. Twee volken zullen tussen je benen vandaan komen. Het ene zal sterker zijn dan het andere, en de oudste zal de jongste dienen.

Het oudere wat? Het volk. Dit is een profetie over volken, niet over personen. De voorspelling gaat niet over de personen. Ze gaat over de volken. Volken dienen aardse doeleinden. Er is geen compleet aards politiek volk dat naar de hemel gaat. Dit is geen voorspelling over iemand die naar de hemel of de hel gaat. Hier wordt gezegd dat het ene volk, en niet het andere, de Messias in de wereld zal brengen en Gods doeleinden zal vervullen. Dat zal het Joodse volk zijn. Dat zijn de nakomelingen van Jakob. Het andere volk, het volk van Ezau, zijn de Edomieten. Zij zullen dat niet doen. Zij zullen Jakob dienen.

Ezau kwam als eerste naar buiten en Jakob als tweede. Technisch gezien is Ezau dus de oudere, maar hij zal de jongere dienen. Ezau zal Jakob dienen. We weten zeker dat dit niet over personen gaat, want de man Ezau heeft Jakob nooit gediend, geen moment. Ezau en Jakob leidden als volwassenen afzonderlijke levens. Ze waren bijna nooit bij elkaar. Maar wanneer ze wel bij elkaar waren, boog Jakob zeven keer voor Ezau. We zien Ezau nooit voor Jakob buigen of hem dienen. Als dit een profetie over personen is, is het een valse profetie. Maar als het een profetie over volken is, namelijk dat het volk van Jakob over het volk van Ezau zal heersen, dan is ze waar. Het gaat over volken, want de profetie begint met de woorden:

Er zijn twee volken in je buik.

We zien hier dus helemaal geen individuele lotsbestemmingen. We zien welke tak van de familie, de tak van Jakob of de tak van Ezau, deze aardse rol van het brengen van de Messias zal voortzetten. Veel nakomelingen van Jakob die gebruikt werden om Hem te brengen, waren zelf niet behouden. Dit zijn dus geen keuzes tot behoud. Dit zijn keuzes om de belofte aan Abraham te vervullen door een Messias in de wereld te brengen.

Er zijn twee problemen met het gebruik hiervan als een soort onvoorwaardelijke uitverkiezing van sommige mensen om behouden te worden en van anderen niet. Ten eerste gaat het niet over personen. Het gaat over volken. Ten tweede gaat het niet over behoud. Het gaat over een aardse rol. Dat kun je zelfs zien. Wat citeert Paulus?

Wat heeft dat in vredesnaam met de hemel en de hel te maken? Suggesteren ze soms dat Ezau in de hel Jakob zal dienen? Of in de hemel? Waar hebben ze het over? Nee, dit gaat over de aardse rollen van de nakomelingen van deze mannen als volken, de Edomieten en de Joden. Edom zou de Joden dienen. Dat is aards. Dit zou een vreselijk vers zijn om te citeren als je iets over de hemel en de hel, over behoud en verdoemenis probeerde te zeggen. Daar is in het vers geen enkele aanwijzing voor.

25

Jakob en Ezau in de profetie van Maleachi

Dan citeert hij nog een vers. Deze keer citeert hij Maleachi 1, de verzen 2 en 3. In dat vers zegt God:

Ik heb u liefgehad, zegt de HEERE, maar u zegt: Waarin hebt U ons liefgehad? Was Ezau niet de broer van Jakob? spreekt de HEERE. Toch heb Ik Jakob liefgehad, en Ezau heb Ik gehaat. Ik heb zijn bergen gemaakt tot een woestenij, en zijn erfelijk bezit prijsgegeven aan de jakhalzen van de woestijn.

MALEACHI 1:2-3

Deze uitspraak werd niet op hetzelfde moment gedaan als de vorige uitspraak. Paulus citeert één vers uit Genesis, aan het begin van het Oude Testament, en het andere uit Maleachi, aan het einde van het Oude Testament. Hij wijst erop dat je, waar je ook kijkt, zult zien dat Jakob boven Ezau werd begunstigd, hoewel ze technisch gezien allebei dezelfde ouders hadden. Naar het vlees waren ze allebei in gelijke mate zonen van Abraham en trouwens ook van Izak. Maar Ezau was beslist degene die niet werd uitgekozen. Hiermee wordt eenvoudigweg duidelijk gemaakt dat God niet iedereen begunstigt die de juiste afstamming heeft. Deze mannen hadden dezelfde afstamming, maar totaal verschillende aardse lotsbestemmingen.

Dan nu geliefd en gehaat. Allereerst gaat dit opnieuw over volken. In de tijd van Maleachi waren Ezau en Jakob al lang dood. Maar wat God in Maleachi 1 zegt, is:

‘Jakob heb Ik liefgehad, Ezau heb Ik gehaat. Ik heb zijn bergen gemaakt tot een woestenij.’

Met de heuvels van Ezau worden de heuvels van Edom bedoeld. Als je de context van Maleachi leest, zie je dat dit zich afspeelt na de terugkeer van de verbannen Joden uit Babylon. God zegt: „Ik heb iets voor Jakob gedaan, dat wil zeggen voor de Joden, wat Ik niet voor Ezau heb gedaan, dat wil zeggen voor de Edomieten.”

Beide volken waren minstens zo’n zeventig jaar daarvoor door Babylon vernietigd. De Edomieten en de Joden waren allebei door Babylon overwonnen. Er was echter één verschil: het volk Israël werd uit die ballingschap hersteld. Edom is nooit hersteld. God wijst hierop: „Jullie denken dat Ik jullie geen voorkeursbehandeling heb gegeven? Kijk eens wat Ik heb gedaan. Jullie hadden een broedervolk, de Edomieten. Zij waren even nauw verwant aan Abraham en Izak als jullie, maar Ik heb hen weggevaagd en jullie teruggebracht. Ik heb jullie een bijzondere gunst bewezen die Ik hun niet heb bewezen.” Dat is wat dit betekent:

‘Ik heb Jakob liefgehad en Ezau gehaat.’

Als je het Oude Testament doorleest, zie je dat het volk Israël vaak Jakob wordt genoemd en het volk Edom vaak Edom of Ezau. Edom is zelfs ook de naam van de man. De man Ezau werd ook Edom genoemd. De volken zijn naar hun voorvaderen genoemd. Uit Rebekka kwamen dus twee volken voort. Het ene was het volk van Jakob, het andere het volk van Ezau. Zelfs in de tijd van Maleachi zegt God

nog: „Ik heb laten zien dat Mijn voorkeur naar Jakob uitgaat. Ik heb zijn volk uit de ballingschap hersteld. Dat heb Ik niet voor Ezau gedaan. Hier zien jullie Mijn voorkeursbehandeling.”

Voorkeursbehandeling, ja, wat hun bestemming als volk betreft, niet hun eeuwige bestemming. Edomieten konden behouden worden. Job was waarschijnlijk zelfs een Edomiet. De aanwijzingen duiden erop dat hij waarschijnlijk een Edomiet was. In elk geval waren sommige van zijn vrienden dat. Later in de geschiedenis van Israël komen Edomieten voor die trouw waren aan Jahweh, blijkbaar bekeerlingen tot het jodendom. Maar Edomieten zijn niet tot de hel veroordeeld omdat ze Edomieten zijn, en Joden zijn niet voor de hemel bestemd omdat ze Joden zijn. Hemel en hel worden niet als beloning of straf uitgedeeld omdat iemand tot een bepaald ras behoort.

26

Liefhebben en haten als voorkeurstaal

Zowel Jakob als Ezau stamden af van Abraham en Izak, en ze hadden heel verschillende roepingen en bestemmingen. „Ik heb gehaat” en „Ik heb liefgehad” zijn eenvoudigweg vergelijkende termen. In onze taal klinkt dat niet zo, maar in de Bijbel worden haat en liefde herhaaldelijk tegenover elkaar gesteld in contexten waarin eigenlijk alleen wordt gezegd: „Ik gaf aan deze de voorkeur boven de andere.”

Het voor de hand liggende voorbeeld is dat Jakob twee vrouwen had, Rachel en Lea. Er staat:

Hij kwam ook bij Rachel en ook had hij Rachel meer lief dan Lea.
Hij werkte nog eens zeven jaar bij hem.

GENESIS 29:30

In het volgende vers staat in een letterlijkere weergave dat Lea ‘gehaat’ was; de HSV vertaalt dit als ‘minder geliefd’. Dat betekent hier niet dat Jakob haar haatte in de gebruikelijke Nederlandse betekenis. Het vorige vers zegt dat hij Rachel meer liefhad dan Lea. ‘Haten’ functioneert hier dus als een vergelijkende term voor iemand minder liefhebben of achterstellen. Het is een Hebreeuws idioom dat verschilt van de manier waarop wij het woord gebruiken.

Jezus zei in Lukas 14:

Wie Mij wil volgen, moet zijn vader, moeder, vrouw en kinderen haten.

LUKAS 14:26

Maar in Mattheüs 10, in de parallelle passage, zegt Hij:

Wie vader of moeder liefheeft boven Mij, is Mij niet waard; en wie zoon of dochter liefheeft boven Mij, is Mij niet waard.

MATTHEÛS 10:37

Dus „hen haten” betekent: „Heb hen niet meer lief dan Mij.” Haat en liefde zijn eenvoudigweg vergelijkende termen.

„Ik gaf Jakob de voorkeur. Ik heb Ezau niet dezelfde voorkeursbehandeling gegeven.” Of, volgens het kenmerkende Hebreeuwse taalgebruik:

Ik heb Jakob liefgehad en Ezau gehaat.

MALEACHI 1:2-3

Het is niet zo’n sterke uitspraak tegen Ezau als het in onze oren misschien klinkt. Er wordt eenvoudigweg gezegd dat God onderscheid maakte en de een boven de ander verkoos. Dat deed Hij beslist.

Maar het gaat over volken, niet over afzonderlijke personen. Natuurlijk gaf Hij ook de voorkeur aan afzonderlijke personen, maar dat brengt Paulus niet eens ter sprake, want hij heeft het niet over onvoorwaardelijke uitverkiezing tot behoud. Hij legt uit hoe God door de hele geschiedenis heen in elke generatie uit het Joodse volk sommigen koos met wie Hij ingenomen was en die Hij wilde gebruiken, terwijl Hij de rest niet wilde gebruiken.

Dit leidt vervolgens tot de volgende stelling:

Niet iedereen die van Israël afstamt, hoort bij Israël.

en daarom worden de beloften van God aan Israël vervuld in die kleinere, uitgekozen groep, niet in het hele volk. We komen nog op die gedachte terug.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Romeinen 2:28-29
- Romeinen 3:1-2
- Romeinen 3:9
- Romeinen 11:26
- Romeinen 9:1-3
- Johannes 8:44
- Romeinen 9:3
- Romeinen 9:4-5
- Jesaja 45:17
- Jesaja 46:13
- Jesaja 49:6
- Jeremia 3:23
- Jeremia 23:6
- Jeremia 30:10
- Jeremia 46:27
- Zacharia 8:13
- Romeinen 9:6
- Romeinen 9:27
- Psalmen 50:5
- Psalmen 50:16-17
- Johannes 1:47
- Romeinen 9:6-7
- Genesis 21:12
- Genesis 22:18
- Galaten 3:16
- Romeinen 9:7
- Romeinen 9:8
- Johannes 8:37

- Johannes 8:39
- Mattheüs 3:9
- Galaten 3:7
- Galaten 3:29
- Romeinen 9:8-9
- Genesis 18:10
- Galaten 4:21
- Galaten 4:22
- Galaten 4:23
- Galaten 4:28
- Galaten 4:29
- Galaten 4:30
- Genesis 17:5
- Romeinen 9:10-13
- 1 Samuel 2:30
- Jakobus 4:6
- Genesis 25:23
- Maleachi 1:2-3
- Genesis 29:30
- Lukas 14:26
- Mattheüs 10:37

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.